

LINERSKÖTSEL

Så tar du hand
om din liner

Steg
för steg!

Forever yours,
POOLSTORE

Innehållsförteckning

Inledning	3
Viktigt att tänka på:	4
Skydda poolen - töm den aldrig	4
Val av vatten i poolen	4
Daglig skötsel	5
Kontrollera klor- och pH-nivåer	5
Tillsätt stabilisator vid saltelektrolys	5
TAC-värde	5
Kemikalier och rengöring	6
Kemikalier ska aldrig vara i direktkontakt med linern	6
Använd inte kemikalier som innehåller koppar	7
Håll vattenlinjen ren	7
Fläckbildning och blekning	8
Mörka fläckar längs vattenlinjen	8
Gula fläckar längs vattenlinjen	9
Svarta fläckar	10
Förslag till behandling för svarta fläckar	11
Blekning	11
Inomhuspooler	12
Veckbildning	13
Veckbildning i linern	13

Ta hand om din liner

En liner - eller poolduk som det också kallas - är det avslutande tätskiktet på poolens insida. Den har även en dekorativ funktion som gör poolen härligt inbjudande, med en stor variation av färger, mosaikmönster och stenimitationer.

Precis som andra delar av poolen behöver linern underhåll för att bibehålla sin funktion och bevara det estetiska utseendet. Med korrekt och kontinuerlig skötsel har du en tät, fungerande och badvänlig pool i många år framöver.

Viktigt att tänka på

Skydda poolen - töm den aldrig

En pool är gjord för att vara vattenfylld, och ska därför inte lämnas tom under långa perioder. På sommaren bör vattennivån hållas konstant, och på vintern behöver skimmers och filteringskretsar skyddas mot frost. Poolen ska dock aldrig tömmas inför vinterhalvåret.

Rådfråga alltid våra poolexpertter om lämplig skötsel och hantering av poolen under årets säsonger. Inför vintern ska du utföra eventuella behandlingar medan cirkulationspumpen är igång, och glöm inte att skydda poolen med hjälp av ett poolskydd eller pooltak för att undvika skräp, föroreningar och olyckor.

Val av vatten i poolen

Det är viktigt att tänka på vilket vatten du ska använda i poolen, och varifrån det kommer, eftersom det i vissa fall kan orsaka fläckar på linern. Om vattnet inte kommer från dricksvattnenätet eller en garanterad tank måste du analysera och behandla vattnet innan du använder det i poolen. Osäkra vattenkällor kan innehålla lösa metaller - som järn, koppar eller mangan - och dessa mineraler kan reagera med kemikalier och resultera i fläckar. Skulle detta inträffa är det bäst att kontakta våra poolexpertter eller en specialiserad fackman för att behandla fläckarna med korrekt fläckborttagningsprodukt.

Daglig skötsel

Daglig koll och kontinuerlig veckoskötsel är viktiga förutsättningar för en ren och fräsch pool. Här kommer några grundläggande tips och råd för daglig skötsel av både pool och liner.

Kontrollera klor- och pH-nivåer

För att förhindra missfärgning av linern och irritation av hud och ögon ska pooler med klordesinfektion eller saltelektrolys hela tiden ha en pH-nivå på mellan 7,2 och 7,6 och en klorhalt på 1 ppm.

I pooler med bromdesinfektion ska pH-nivån hållas mellan 7 och 8, och bromhalten vid 1 ppm, så att beklädnaden inte färgas brun.

Tillsätt stabilisator vid saltelektrolys

I pooler där desinfektion sker genom saltelektrolys behöver du vara försiktig eftersom det klor som genereras av en elektrolysenhet är aggressivare än vanligt klor. För att jämma ut effekten ska du tillsätta max 30 ppm klorstabilisator (isocyansyra) i början av säsongen, och dagligen kontrollera att klorhalten ligger på 1 ppm, samt att pH-värdet ligger mellan 7,2 och 7,6

Klorhalten behöver kontrolleras manuellt varje dag, även om saltklorinatorn har en RedOx-kontroll som reglerar klorhalten automatiskt.

TAC-värde

TAC (total alkalinitet) innebär vattnets förmåga att neutralisera syror. Ett balanserat TAC-värde förhindrar att pH-värdet varierar och blir okontrollerat, och behöver ligga mellan 100 ppm och 175 ppm. Vid ett TAC-värde under 100 ppm blir vattnet frätande och orsakar oåterkalleliga skador på beklädnaden. Därför rekommenderar vi att du kontrollerar TAC-värdet en gång i veckan, samt varje gång det regnar.

Kemikalier och rengöring

Regelbunden rengöring av poolen görs både med kemikalier för att få ett rent vatten, och med andra produkter för att avlägsna smuts, löv och fett. För att linern inte ska ta skada finns det flera saker att tänka på när det kommer till den dagliga skötseln och rengöringen.

Kemikalier ska aldrig vara i direktkontakt med linern

All användning av kemikalier i poolen ska alltid ske genom skimmern och med cirkulationspumpen igång. Kemikalier i form av pulver, granulat eller vätska som kan appliceras direkt i poolen måste först lösas upp i en separat hink med vatten. Efter det ska de tillsättas på flera olika ställen – med cirkulationspumpen igång – för att undvika för hög koncentration på en och samma plats. Användning av flytande doseringsenheter är inte att rekommendera, eftersom många sådana föremål inte har möjlighet att cirkulera i vattnet och fördela kemikalierna jämnt. Om det inte finns någon cirkulation av kemikalierna, och det uppstår för hög koncentration på ett och samma ställe, kan det orsaka missfärgning av beklädnaden.

Använd inte kemikalier som innehåller koppar

Vissa algdödande medel innehåller kopparsulfat och bör undvikas för att inte skada eller missfärga linern. Ta alltid reda på den exakta sammansättningen och läs innehållsförteckningarna noga på de kemikalier du använder – det gäller särskilt algdödande medel. Använd produkter baserade på kvartärt ammonium, som också är det bästa valet för hud och hår.

Idag används kopparsulfat väldigt sällan, och flera stora tillverkare, återförsäljare och montörer av poolbeklädnader har förbjudit produkter som innehåller koppar. Som algdödningsmedel har istället kvartära ammoniumföreningar ersatt kopparsulfat, som dessutom inte färgar håret på den som badar.

Till skillnad från exempelvis keramiska pooler har pooler med linerbeklädnad inga ojämna ytor, vilket gör det möjligt att bibehålla en god vattenkvalitet med enbart klortabletter. Du kan dock alltid rådfråga oss på Pool Store om du är osäker på klorering och poolkemikalier.

Håll vattenlinjen ren

Linern har en skyddande fernissa som stöter bort smuts, men fett kan däremot samlas längs vattenlinjen. Det kan hända på grund av exempelvis alltför mycket badande eller bristfälligt underhåll. För att minska risken av fettansamling rekommenderar vi att regelbundet använda avfettningsmedel som appliceras med en trasa eller en svamp. Då hålls området alltid rent utan större ansträngning, samt att det tar bort organiska rester och förhindrar kalkavlagringar.

Välj redskap och produkter som inte skadar

Alltför aggressiva kemikalier bör undvikas eftersom det ökar risken för skador på linern. Detsamma gäller redskap där exempelvis hårda eller vassa produkter - som borstar, skurdynor och stålull - kan skada både beklädnaden och den skyddande fernissan.

Välj kemikalier och tillhörande rengöringsredskap med omsorg, och använd gärna mjuka produkter.

Trasor och svampar är utmärkta att applicera medel med, och använd rekommenderade avfettningsmedel och kemikalier från oss på Pool Store.

Fläckbildning och blekning

Fläckar kan uppkomma av flera olika anledningar, och färgen på fläckarna kan skvallra om orsakerna bakom. De flesta fläckar går att behandla eller åtgärda, men det bästa sättet att undvika dem och förhindra tidig försämring av linern är att ha god rutin på klor- och pH-värden, samt rengöra poolen kontinuerligt.

Mörka fläckar längs vattenlinjen

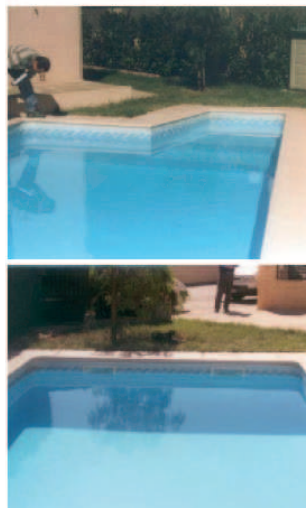
Om det bildas mörka fläckar eller ränder längs vattenlinjen brukar det vara en kombination av två problem:

- Fotooxidation av tätskiktet där sol, vatten och kemikalier orsakar bestående förändringar i plastmaterialets yta.
- Luftföroreningar som damm, rök, avgaser och annan förbränning från bränsle kan flyta på vattenytan och bilda beläggningar på de sidor av poolen dit en dominerande vind driver dem.

Dominerande vindriktning kan avgöra vilka sidor som blir särskilt fläckiga. På många platser i Norden är den dominerande vindriktningen sydväst, vilket resulterar i att mycket föroreningar kan ansamlas på nordostväggar. Nordostväggar är också mest utsatta för solenergi, och vanligtvis blir fläckarna värst på dessa sidor eftersom effekterna förstärker varandra. Andra faktorer som kan påverka är placering av intilliggande byggnader, träd och buskar.

Den här poolen är installerad i Frankrike, nära staden Perpignan, där den dominerande mistralvinden kommer från norr. Här har föroreningar samlats vid poolens södervägg, medan väggarna i nordväst har utstått mer sol.

Gula fläckar längs vattenlinjen

Gula fläckar har en väldigt karakteristisk färg och kan uppstå så snabbt som på två dagar. De kan vara väldigt svåra att tvätta bort, och orsakas ofta av solskyddskräm som reagerar på de kemikalier som används i poolen. Starkt gula eller gulgröna fläckar är framför allt solskyddskräm som reagerar på koppar. Vissa algdödande medel och andra poolkemikalier kan innehålla koppar eller kopparsulfat, och bör undvikas för att minska risken för svåra fläckar.

Lätt gulnade fläckar kan också uppstå som en reaktion mellan solskyddskräm och klorerat vatten, men inte alls i samma utsträckning som reaktioner med kopparsulfat. Solskyddsfläckar i vanligt klorerat vatten kan i teorin försvinna vid chockklorering, men i praktiken kan det ta lång tid och kräva väldigt mycket klor. För stora mängder klor kan istället angripa poolens tätskikt, och är inte att rekommendera.

Det är såklart viktigt att skydda huden mot solens UV-strålar, och solskyddsfaktor behövs under soliga sommark dagar. För att undvika svårt gula fläckar kan du däremot se till att undvika överdriven användning av solkräm, och framför allt undvika poolkemikalier som innehåller koppar.

Liners som har kommit i kontakt med solskyddskräm och klorerat vatten

Liners som har kommit i kontakt med solskyddskräm och klorerat vatten som innehåller koppar.

Svarta fläckar

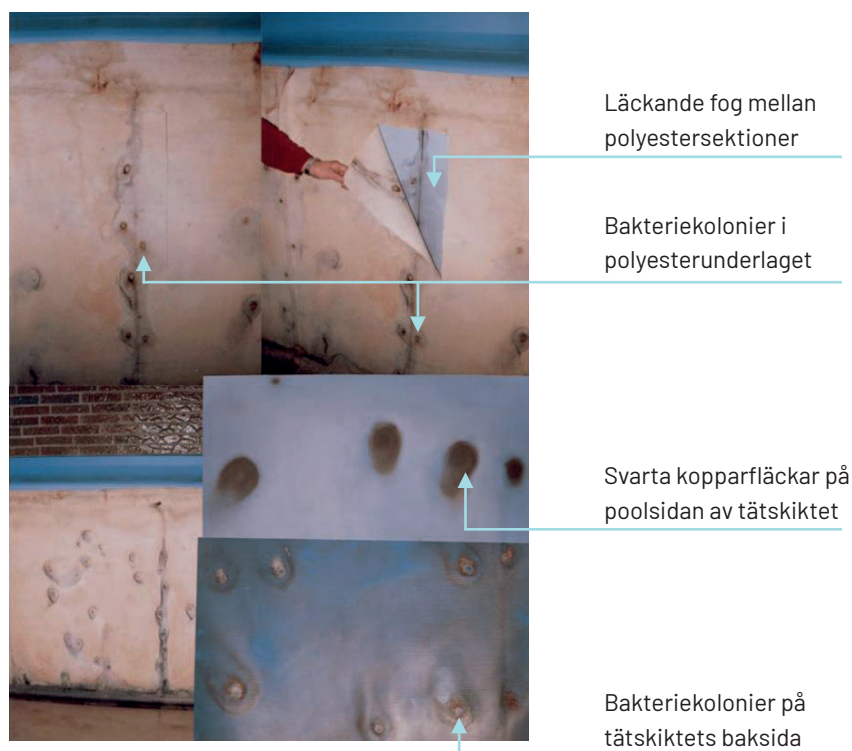
Bakterier som samlas bakom poolens tätskikt kan leda till fläckar på linern. Orsaken är nästan alltid bakterier som producerar vätesulfid: en färglös gas som migrerar genom tätskiktet och reagerar på upplösta metaller (t.ex. koppar) som finns i poolens vatten.

Lösningen på problemet kan i teorin verka enkel: undvik att få bakterier bakom tätskiktet, eller undvik metaller i poolvattnet. I praktiken kan det dock vara väldigt svårt att helt och hållet eliminera bakterieaktivitet bakom tätskiktet eller undvika särskilda metallsalter i poolvattnet.

Det bästa är att hålla båda faktorerna på en jämn och acceptabel nivå, samt göra medvetna val i installationer och kemikalieprodukter. Du kan exempelvis se till att tätskiktet monteras på en ren konstruktion, och ska en ny liner monteras på en gammal poolkonstruktion bör den rengöras och desinficeras innan tätskiktet installeras. Läs ordentligt på innehållsförteckningar för de poolkemikalier du använder, för att vara helt säker på att de inte innehåller kopparsulfat.

Svarta kopparfläckar kan lösas upp relativt enkelt i klorerat vatten - men så länge det finns bakterier som producerar vätesulfid bakom linern kommer fläckar fortsättningsvis att bildas.

Bildmontaget nedan visar en pool bestående av polyestersektioner med gummfogar. Eftersom fogarna inte var beständiga mot det klorerade vattnet måste poolen renoveras med ett underlag - fiberduk i polyester - och en liner. Tyvärr hade de läckande fogarna mellan polyestersektionerna lett till att grundvatten sipprat in mellan konstruktionen och linern, så att bakterier utvecklades i underlaget.

Förslag till behandling för svarta fläckar

1. Börja med att identifiera källan till kopparmetallen som är en del av orsaken till fläckarna. Vissa produkter mot alger kan innehålla koppar, såväl som multifunktionella klortabletter. Byt ut dessa produkter mot andra kemikalier som är helt fria från koppar.
2. Backspola filtret och tillsätt 40 ml ALKORPLUS - 81059 Anti-stain i skimmern. Tänk på att cirkulationspumpen måste vara igång hela tiden.

Upprepa steg 2 minst en gång i veckan. Efter några veckor bör fläckarna försvinna, men flera parametrar kan göra att tiden varierar. I vissa fall försvinner fläckarna väldigt fort, medan det i andra fall kan ta flera månader.

Ej armerad liner:

Har du en liner som inte är armerad kan det vara nödvändigt att påskynda fläckborttagningen genom att tillfälligt överklorera poolvattnet. Var försiktig så att tätskiktet inte bleks och se till att ingen badar i poolen när klorhalterna är extra höga.

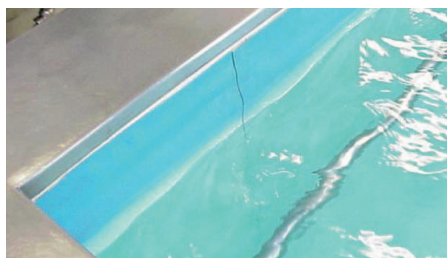
Armerad liner:

Fläckarna kan försvinna snabbare när bakterieaktiviteten är extra låg. Det sker automatiska under vintersäsongen när temperaturen sjunker, men kan också åstadkommas genom överklorering av poolvattnet, borttagning av skimmerplattan och applicering av cirka 100 liter vatten bakom tätskiktet. Om du överklorerar vattnet behöver du vara försiktig så att tätskiktet inte bleks, samt se till att inte badar i vattnet när det har höga klorhalter. Den här metoden fungerar enbart på armerad liner, eftersom det finns en risk att veck och rynkor bildas på en oarmerad liner.

Blekning

För att minska risken för en blek eller avmattad liner är det viktigt att hålla koll på poolvattnets temperatur, pH-värde och klorhalt, samt på förekomsten av stabilisator i form av isocyansyra. Det görs regelbundet med hjälp av exempelvis mätstickor eller andra mätredskap och hjälper dig avgöra hur mycket du behöver addera av vissa produkter. Överkonsumtion av poolkemikalier kan påverka linern lika mycket som ett försummande av poolvården.

De flesta blå och svarta pigment är extra känsliga för klorets oxiderande effekt, och mörka färger är framför allt känsligare för blekning än ljusa färger.

Minimera blekning och avmattning - utomhuspooler

Privata utomhuspooler används vanligtvis under sommarmånaderna med en vattentemperatur på 25-28°C. Beroende på temperatur behandlas poolerna med 1-2 tabletter triklorisocyansyra på 200 gram per 50 m³/vecka. Tabletterna har långsam upplösning och ger en stabiliserad klorhalt på 0,7-1,2ppm. Backspolar du filtret regelbundet, samt gör ett årligt byte av poolvattnet håller sig stabilisatorhalten (isocyanucyan) på omkring 30-70ppm.

När klorret stabiliseras får pH-värdet variera mellan 6,8 och 7,6.

Vid saltelektrolys eller automatiskdosering av en natriumhypokloritlösning tillförs ostabiliserat klor i poolvattnet. Se till att hålla pH-värdet inom intervallet 7,2-7,6 och klorhalterna så låga som 0,4-0,7ppm - såvida du inte har tillsatt en stabilisator (t.ex. 20ppm) manuellt i poolvattnet.

Vid automatisk reglering ska målet vara en ORP (oxidations-reduktionspotential) på ca. 650/750 mV (låg/hög belastning).

Inomhuspooler

Inomhuspooler håller generellt en högre temperatur än utomhuspooler, och brukar ligga mellan 28-35°C. Vid sådana temperaturer krävs högre klorhalter för att undvika alg- och bakterietillväxt, och vanligtvis behövs omkring 0,8-1,5ppm ostabiliserat klor.

Eftersom dessa pooler normalt används året om kommer tätskiktet att åldras snabbare. Under dessa omständigheter är det därför också lämpligare att välja en färg som inte är lika känslig för blekning. De färger som rekommenderas för inomhuspooler är vit, ljusblå och sand.

Var försiktig så att koncentrerade eller aggressiva kemikalier inte kommer i direkt kontakt med poolens tätskikt.

Sådana angrepp har ibland uppstått när klortabletter som löses upp långsamt har placerats i skimmerkorgen under vinterperioden.

Om cirkulationspumpen inte är igång regelbundet skapas en koncentrerad klorlösning som kan tränga in i poolen genom bottenutloppet.

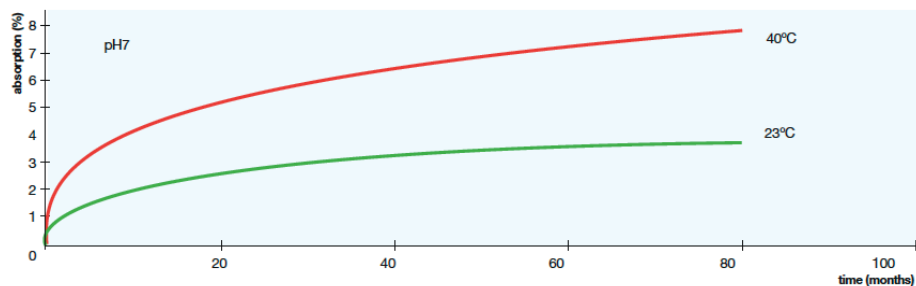
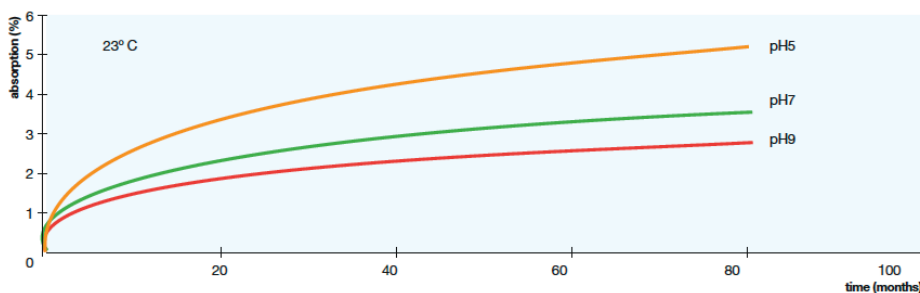
När det inte finns någon cirkulation i poolvattnet stannar den här koncentrationen kvar på poolbotten runt utloppet och kan orsaka blekning och skrynklor på linern.

Veckbildning

Veckbildning i linern

Mjukgjord PVC kan absorbera fukt, och har därför en generell tendens att expandera beroende på vattnets temperatur och vattenbehandlingsförhållanden, som exempelvis pH-värde och klorhalt.

När poolen fylls med vatten pressas poollinern mot konstruktionen. Vattenviktens kraft är för stor för att linern ska kunna röra sig i sidled och eventuell fuktabsorption leder enbart till ökad tjocklek på själva linerskiktet. Men om friktionen mellan linern och underlaget är låg, kan linern glida och skrynkla ihop.

Den främsta orsaken till låg friktion mellan linern och poolkonstruktionen är att det finns vatten mellan dem. Det här vattnet kan vara kondensvatten (vid uppvärmda pooler och/eller kalla konstruktioner) eller kan ha uppstått genom infiltration av grundvatten.

På bild 1 syns stora veck som tyder på att det finns avsevärt stora mängder vatten bakom linern, som resulterar i att linern "flyter". Det kan ha uppstått en läcka i fogarna mellan linern och vatteninloppet - alternativ vattenutloppet - eller bero på ett grundvattenproblem.

Bild 1

På bild 2 syns skarpa rynkor som orsakats av ett tillfälligt grundvattenproblem. Här kan det ha skett någon typ av vatteninfiltration bakom linern, vilket har lett till att linern rubbats och veck har bildats. När grundvattnet rinner undan blir vecken platta och skarpa.

Bild 2

Sådana här skrynklor kan uppträda efter kraftiga regnskurar. När området närmast poolen översvämmas kan vatten tränga in mellan linern och poolkonstruktionen så att veck bildas. Ett par dagar senare kommer vattnet ha försvunnit, men poolvattnets vikt kan hindra linern från att återgå till sitt ursprungliga läge, vilket resulterar i att vecket "faller ihop" och blir skrynkligt, istället för att släta ut sig.

En annan situation som kan uppstå visas på bild 3, där flera mindre skrynklor har bildats nära varandra. Som tidigare nämnt kan tätskiktet svälla kraftigt vid hög vattentemperatur och/eller höga halter av kemikalier i poolvattnet. Direktkontakt mellan kemikalier och poollinern innebär särskilt hög risk för den här typen av problem.

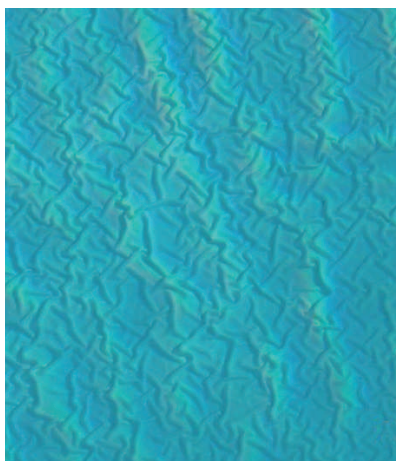

Bild 3

En flexibel PVC-liner är ingen perfekt barriär eftersom en liten mängd fukt kan komma att migrera genom linern. Om den bärande konstruktionen är tillverkad av betong eller murverk absorberas dessa små mängder fukt lätt av själva konstruktionen. Är den bärande konstruktionen däremot väldigt jämn och vattentät – som exempelvis väggsektioner av plast eller metall – så kommer den lilla mängden fukt bilda en glatt film mellan linern och poolkonstruktionen.

På bild 4 kan du se att linermaterialet är nära vattennivån där trycket är lägre, och därför kunnat glida och bilda vertikala veck.

Bild 4

